

Ofélija Japánban

Aaron Blumm: *Hamlett halott. Újvidéki Színház*

Az előadás egy keretbe burkolózik, mégpedig japán keretbe. Az első felvonás egy próbafelejtést mutat be. Persze nem igazi próbát, inkább egy próba paródiáját. A színpad díszlet nélkül, a színészek jelmez nélkül, szöveggel a kezükben. Japán harci mozdulatokat gyakorolnak, s a szöveget próbálják rögzíteni. Fő céljuk a halott Hamletre való emlékezés. De ezt úgy teszik, hogy a shakespeare-i Hamletet sehol sem látjuk. Rengeteg komikus mozzanattal, mozdulattal „próbálnak”. Olykor már-már túlzásba is viszik önmaguk parodizálását, például amikor Hamlett és az omlett közt vannak párhuzamot, érdekes szójátékkal, ám túl hosszúra húzva a csirkeshow-t. Az első felvonás olykor vontatott (hiszen japán színházi technikáról van szó), de a rendező (Puskás Zoltán) érdekes megoldásai és a dramaturgiai tarkítások mindenképpen felgyorsították az eredeti szöveg menetét. Így a színrevitel tarka lett, időnként túlsúfolt, mint a már említett Hamlett-omlett jelenet. Érdekes ötlet az Ofélija-monológ megoldása. A monológot felosztják a színészek, s úgy mondják. Ez is felgyorsítja az előadás menetét, dinamikusabbá teszi. Az előadás első része valóban hullámszerű. Egyik pillanatban tarka, dinamikus, a másikon lelassulnak az események, és túlkarikíroznak egyes színészek. Így például az Aranka, Ankara, Anarka-jelenetnek (bár komikus volt) különösebb értelmét nem látjuk. Az első felvonás olyannyira nem rendezhető, hogy valóban nem tudunk mire számítani a következőben.

Változik a darab ritmusa, külleme. A második felvonásban már jelmezben látjuk a színészeket, japán viseletben, legyezőkkel a kezükben; a japán harcművészet lépéseit véljük felfedezni. Itt már kezd kidomborodni az előadás története. Hamlett halott, Ofélija özvegyen maradt. Aki megkapja a nőt, azé lesz a hatalom. Lényegében mindenki erre törekszik. Ofélija szerepe domborodik ki leginkább, ő a nő, aki által a hatalomhoz lehet jutni. Ofélija (Molnár Róbert) inkább prostituáltra emlékeztet bennünket, mint egy szerelmes nőre. Egyik pillanatban még Hamlett szerelmét hiányolja, a másikon viszont már a kéjleget veszi át a főszerepet. Ami nem is meglepő a Hamlet modern értelmezéseinek ismeretében. Például Heiner Müller is prostituálnak és sztriptíztáncosnőnek öltözteti Opheliát. Molnár Róbert Oféliája igazi kéjhölgy, aki nagyon is élvez a pozícióját. Dr. Moriturinak

sikerül őt meghódítania, kiváló jelenetet láthatunk, Ofélija és Dr. Morituri „táncát” a legyezőkkel, ez erotikus szerelmi tánc.

A történet valójában a múltra való visszaemlékezés, hiszen Hamlett halott. Mint Rózenkranc mondja: „Az a régi ügy. Valamikor ötven-hatvan évvel ezelőtt. Testvér lázadása a testvére ellen? Szelleme? Lenni vagy nem lenni?”

A shakespeare-i Hamletot már schol sem leljük. Annak ellenére, hogy az előadásban fölbukkannak mondatok az eredeti drámából, a két szöveg között nem sok összefüggés van.

Látunk itt hatalomért harcolókat, gyilkosságra bármikor készen álló figurákat (ezekre az elemekre mutat a fekete szín, amely állandóan jelen van, a jelmezeken, az arcokon és a színpadra kivetített lángoló tűz is a halál, a zsarnokság, a kegyetlenség jelképe), kéjelgéseket stb., mégsem világos a darab mondanivalója, lehet, nem is kell keresnünk. Túlsúfolt, a néző figyelmét leköti a látvány, az érdekes koreográfia, a jelmezek, s valójában elhomályosodik a történet. Az sem nyilvánvaló, ki kicsoda. Dr. Morituri a halált jelképezi. Morituri meghódította Oféliját, itt talán a shakespeare-i Ophelia halálára kell gondolnunk. Az előadás zárórészében Dr. Morituri beszél Hamletthez, ami a dráma címére is utalhat: Hamlett halott. De még abban sem vagyunk biztosak, hogy az tényleg Hamlett volt, akivel beszélt.

A dráma első jelenetének címe Zsibvásár, melyben nem derül ki semmi. Lehetne ez akár a többi jelenet címe is. Annak ellenére, hogy kiváló megoldásokat láthatunk, s a japán keret egyedi rendezői megoldás, amelyhez hasonlót nemigen láttunk mostanában az Újvidéki Színházban, az előadás kissé zsibvásárszerű lesz. Egyes részei túlsúfoltak, túlkarikírozottak. Nevetni jó, de ne feledjük, a komikumnak is vannak határai.

AARON BLUMM: HAMLETT HALOTT

ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZ

Rendező: PUSKÁS Zoltán

Dramaturg: GÓLI Kornélia

Díszlet: CSÍK György m. v.

Jelmez: JANOVIČS Erika m. v.

Koreográfus: BICSKEI István m. v.

Zene: ERŐS Ervin m. v.

Színészek: BALÁZS Áron, HUSZTA Dániel, KOVÁCS NEMES Andor,

KÖRÖSI István, MOLNÁR Róbert, NÉMET Attila, PONGÓ Gábor,

SIRMER Zoltán, VARGA Tamás, LOVAS Csilla